Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto

17.02.2017
Dnro: 14/2017

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: VNS 7/2016 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selonteosta kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030 ja esittää kirjallisena lausuntonaan seuraavaa.

Kansallinen energia ja ilmastostrategia kuvaa osuvasti energia ja ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän kansainväliseltä tasolta kansalliselle tasolle ja hahmottaa keskeisiä tekijöitä, joiden varaan myös EU:n sisäisen energia- ja ilmastopolitiikan on nojattava jatkossakin, että Suomen kansalliset suunnitelmat voivat toteutua. Tällaisiksi periaatteiksi strategia nostaa biomassan hiilineutraliteetin ja onnistumisen biomassan kestävyyttä ja nielulaskentaa (LULUCF) koskevissa kysymyksissä. MTK huomauttaa, että Suomen metsät säilyvät merkittävänä hiilinieluna strategiassa ennakoidusta kasvavasta puunkäytöstä huolimatta.

Strategia nojaa pääasiallisesti Suomen luontaisiin vahvuuksiin, kuten runsaisiin biomassa varantoihimme ja puuta jalostavan teollisuuden keskeiseen asemaan. Realistisesti strategia hahmottaa tulevaisuuden rakentuvan pääasiallisesti olemassa olevien rakenteiden varaan, joiden rinnalle rakennetaan uutta liiketoimintaa. MTK kuitenkin muistuttaa, että strategialle asetetut tavoitteet ovat toisiinsa sidoksissa siten, että esimerkiksi omavaraisuus tavoitteen ja päästöjen vähennystavoitteen yhtäaikainen saavuttaminen edellyttää etenemistä uusiutuvan energian osuuden lisäämisessä. Polttoaineiden ajojärjestykseen liittyvät kysymykset strategia hahmottaa hyvin nykytilan kaltaisena.

Strategia nostaa biokaasun selvästi keskeisempään asemaan hajautetun, kotimaisen ja uusiutuvan energiantuotanto- ja kulutusjärjestelmän osana, kuin se on tähän asti ollut. Tälle löytyy vahvat perusteet niistä kilpailutekijöistä, joita maaseutumme tarjoaa. Esimerkiksi ruuantuotannon kanssa kilpailematon nurmi on nykyisin vahvasti vajaakäytössä. Strategiassa hahmotetaan myös sellaisia mm. kiertotalouteen ja biotalouteen liittyviä etuja biokaasun tuotannossa, joita ei perinteisesti ole arvotettu energiastrategioissa. Strategia ei kuitenkaan sivuuta kustannuskilpailukyvyn merkitystä tälläkään saralla.

MTK arvioi strategian olevan keinovalikoimaltaan eräs Euroopan markkinaehtoisimmista, joskin kunnianhimoinen tavoitteissaan. Toteutuessaan strategia noudattaisi sille asetettua kustannustehokkuustavoitetta. Toteuttaminen kuitenkin edellyttää käytännön toimia esimerkiksi tavoitteeksi asetetun kivihiilen käytön lopettamisen saralla ja liikennesektorin päästöjen

vähentämisessä. Useat toimijoiden kannalta merkittävät yksityiskohdat esitetään selvitettäviksi erillisin selvityksin. Esimerkkinä tällaisista selvityksistä voidaan nostaa esiin tuulivoiman teknologianeutraalien tarjouskilpailujen järjestäminen, joihin metsäenergiaa hyödyntävien sähkön ja lämmön tuotannon hankkeiden pitäisi pystyä osallistumaan. MTK muistuttaa, että jo nykyisinkin puupolttoainevoimaloille on olemassa tuotantotukijärjestelmän mahdollisuus. Tulevaisuuden kilpailutukseen perustuvan tuotantotukijärjestelmän kustannustehokkuuden takaamiseksi on tärkeää noudattaa teknologianeutraliteettia tarjouskilpailun rakentamisessa. Tämä parantaisi sähköjärjestelmän säädettävyyttä, eikä altistaisi järjestelmää niin pahasti tuotannon vaihteluille kuin tilanne, jossa tarjouskilpailu järjestettäisiin yksistään tuulivoimalle. Useamman osallistujan osallistuminen tarjouskilpailuihin myös lisäisi järjestelmän kustannustehokkuutta. Sinänsä MTK pitää oikeana suuntausta, jossa tukijärjestelmien kehittämisessä painotetaan investointi- ja innovaatiotukia tuotantotukien sijaan.

MTK:n näkemyksen mukaan strategiassa mainitut Energiatukijärjestelmä ja myös maaseudun hajautettua energiantuotantoa edistävä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 (maaseutuohjelma) rahoitus ovat tärkeitä edistämistyökaluja strategian tavoitteiden käytännön toteuttamisessa erityisesti hajautetun tuotannon osalta. MTK:n näkemyksen mukaan strategian toteuttamisessa täytyy säilyttää liikkumatilaa, että voidaan tehdä niitä toimenpiteitä, joiden kilpailukyky markkinoilla on hyvä ja joille on kysyntää. Tämä voi tarkoittaa myös joustavuutta budjetin sisällä eri toimien välillä. Joustavuus on tarpeen, jos esimerkiksi jokin strategiassa ennakoiduista isoista hankkeista ei toteutuisikaan.

MTK:n näkemys on, että strategia on keinovalikoimaltaan hyvin laaja, mutta keinovalikoima tähtää johdonmukaisesti tavoitteiden toteuttamiseen. Näin ollen strategian toimivuuden ratkaiseekin lopullisesti sen käytännön toimeenpano.

Helsingissä 17.02.2017

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Antti Sahi
Toiminnanjohtaja

Anssi Kainulainen
Energia-asiantuntija